

LATVIJAS VĒSTURE

mācību priekšmeta programmas paraugs speciālajā pamatizglītībā

Sagatavoja: Gita Skrode, Iveta Zvejniece
Recenzente Dace Saleniece
Atbildīgā par izdevumu Vita Jaunuzola
VISC redakcija

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi.....	3
Mācību saturs.....	4
Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks	5
6. klase.....	5
7. klase.....	9
8. klase.....	13
9. klase.....	18
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	25
Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums	26
Mācību līdzekļi.....	26
Mācību metodes.....	26

Ievads

Mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" programmas paraugs (turpmāk – programma) veidots atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumiem Nr. 1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem", ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Programma ir veidota, lai īstenotu speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar viegliem garīgās attīstības traucējumiem. Tās saturs veidots, ievērojot izglītojamo ar speciālām vajadzībām izziņas procesu – uzmanības, uztveres, domāšanas, iztēles un atmiņas darbības – īpatnības.

Programma ir speciālās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs. Katrs pedagogs var veidot savu mācību priekšmeta programmu vai konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, tematu apguvei atvēlēto laiku, mācību metodes un izmantojamās mācību līdzekļus. Katrs pedagogs, ņemot vērā izglītojamo vajadzības un spējas, izvēlas, kādus tematus mācīt saviem izglītojamajiem, kādus priekšstatus par vēsturi, kādas prasmes un attieksmes veidot. Programmā temati ir izkārtoti atbilstoši Latvijas vēstures hronoloģiskajai secībai, ņemot vērā, ka ne visi piedāvātie sasniedzamie rezultāti ir īstenojami. Mācību procesā pedagogam jāorientējas uz to, lai radītu izglītojamajam iespēju nokļūt pie definētā sasniedzamā rezultāta atbilstoši izglītojamā vajadzībām un spējām. Sasniedzamajiem rezultātiem ir ieteikuma raksturs, tomēr tie ir veidoti, lai tuvinātu izglītojamās mācību priekšmeta standarta prasību apguvei.

Katrā programmas tematā piedāvātais apakštematu uzskaitījums var tikt mainīts. Saskaņā ar programmu katrs pedagogs veido tematisko plānu, parādot, kuri apakštemati paredzēti temata apguves laikā. Tematiskajā plānā tiek atspoguļots, kā, apgūstot katru no apakštematiem, tiks īstenoti sasniedzamie rezultāti. Sasniedzamie rezultāti un tematā apgūstamie jēdzieni tiek plānoti atbilstoši apakštematu apguves secībai, vienlaikus nosakot apakštematu saturu. Vēlams plānot darbu ar vienmērīgu sasniedzamo rezultātu skaitu katrā mācību stundā. Orientējoši katrā mācību stundā paredzēta 3–4 sasniedzamo rezultātu apguve. Apgūstot katru no programmas tematiem, viens no izglītojamo sasniedzamajiem rezultātiem ir pazīt vēstures jēdzienus saskaņā ar mācību priekšmeta standartu. Tāpat programmā ir minēti jēdzieni, ar kuriem izglītojamās var iepazīstināt, lai atvieglotu temata apguvi. Šie jēdzieni nav definēti mācību priekšmeta standartā un var tikt papildināti atbilstoši tam, cik plašs ir izglītojamo apgūstamā mācību satura apjoms.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

Ievērojot izglītojamā spējas, veselības stāvokli un attīstības līmeni, veidot priekšstatu par vēstures attīstības gaitu un notikumu likumsakarībām un veicināt interesi par Latvijas vēsturi un pilsonisko izaugsmi.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Gūt zināšanas par savas tuvākās apkārtnes un Latvijas vēstures gaitu no senākajiem laikiem līdz mūsdienām.

Veidot prasmi analizēt vēstures notikumus, izmantojot atbalsta materiālu.

Gūt pieredzi orientēties mūsdienu strauji mainīgajos procesos.

Attīstīt domāšanas, motorikas un sociālās prasmes.

Gūt piederības apziņu Latvijas valstij un veicināt patriotismu.

Mācību saturs

Zināšanas un izpratne Latvijas vēsturē, vēstures pētīšanas un interpretēšanas prasmes, kā arī attieksmes, kas nepieciešamas, lai apzinātos sevi kā vēstures procesa dalībnieku, tiek mācītas, aplūkojot visus Latvijas vēstures posmus un svarīgākos tematus no 6. līdz 9. klasei. Zināšanu, prasmju un attieksmju mācīšanas pēctecība un secība ir atkarīga no katra izglītojamā spējām, veselības stāvokļa un attīstības līmeņa, kā arī pedagoga rīcībā esošā vēstures materiāla (piemēram, mācību grāmatām un metodiskiem līdzekļiem, kartogrāfiskā materiāla, uzskates līdzekļiem, interneta pieejamības) un izraudzītajām metodēm un paņēmieniem.

Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks

6. klase

1. temats. Es un manas ģimenes vēsture (17% no kopējā mācību stundu skaita)

- 1.1. Vēsture, tās izzināšana
- 1.2. Vēstures avoti un to specifika
- 1.3. Mana pagātne
- 1.4. Manas ģimenes pagātne

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1.1. Zina, ka vēsture ir pagātne. 1.2. Ir priekšstats, kas ir vēstures avoti. 1.3. Pazīst vēstures jēdzienus: vēsture, vēsturnieks, vēstures avoti, gadsimts, dzimtas koks, arhīvs. 1.4. Ir iepazinies ar jēdzieniem: pagātne, gads, laika līnija.	1.5. Ar pedagoga palīdzību atpazīst dažādus vēstures avotu veidus. 1.6. Ar pedagoga palīdzību izmanto dažādu ilustratīvo materiālu informācijas iegūšanai. 1.7. Ir pieredze pētīt savas ģimenes pagātņi, izmantojot ģimenes informācijas materiālus. 1.8. Saskata noteiktā laika periodā notikušas pārmaiņas savā ģimenē. 1.9. Ir pieredze veidot dzimtas koku. 1.10. Ar pedagoga palīdzību rāda notikumus laika līnijā hronoloģiskā secībā.	1.11. Izprot, ka paša un ģimenes vēsture ir saistīta ar Latvijas vēsturi. 1.12. Izprot, ka katram cilvēkam un ģimenei ir sava pagātne. 1.13. Uzklaua savas ģimenes locekļu dzīvesstāstus. 1.14. Ir pieredze stāstīt par savas ģimenes vēsturi. 1.15. Ir pieredze vērtēt savas ģimenes locekļu sasniegumus.

2. temats. Es un manas tuvākās apkārtnes (ciema/pilsētas/novada) vēsture (17% no kopējā mācību stundu skaita)

2.1. Tuvākās apkārtnes (ciema/pilsētas/novada) vēstures notikumi un to saistība ar Latvijas vēstures notikumiem

2.2. Tuvākās apkārtnes (ciema/pilsētas/novada) nozīmīgākās vēsturiskās vietas

2.3. Tuvākās apkārtnes (ciema/pilsētas/novada) ievērojamākās vēsturiskās personas

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir priekšstats, ka tuvākās apkārtnes vēsture ir saistīta ar Latvijas vēstures notikumiem.</p> <p>2.2. Ir iepazinies ar savas tuvākās apkārtnes vēstures notikumiem.</p> <p>2.3. Ir iepazinies ar savas tuvākās apkārtnes nozīmīgākajām vēsturiskajām vietām.</p> <p>2.4. Zina vismaz vienu savas tuvākās apkārtnes ievērojamu vēstures personu.</p> <p>2.5. Ir iepazinies ar vismaz vienas savas tuvākās apkārtnes ievērojamas vēstures personas veikumu.</p> <p>2.6. Pazīst vēstures jēdzienu "muzejs".</p> <p>2.7. Ir iepazinies ar jēdzieniem: novads, pieminekļi.</p>	<p>2.8. Parāda Latvijas kartē savu novadu, pilsētu vai ciemu.</p> <p>2.9. Ar pedagoga palīdzību saskata kopīgo un atšķirīgo pagātnē un tagadnē tuvākajā apkārtņē.</p> <p>2.10. Ar pedagoga palīdzību stāsta par savas tuvākās apkārtnes nozīmīgākajām vēsturiskajām vietām un vēstures pieminekļiem.</p> <p>2.11. Ir priekšstats, ka muzejā var iegūt informāciju par tuvākās apkārtnes vēsturi.</p> <p>2.12. Ir pieredze izmantot bibliotēku informācijas iegūšanai par tuvākās apkārtnes vēsturi.</p>	<p>2.13. Ar cieņu izturas pret savas tuvākās apkārtnes vēsturiskajām vietām.</p> <p>2.14. Ar cieņu izturas pret vecākās paaudzes stāstiem par dzīvi tuvākajā apkārtņē pagātnē.</p>

3. temats. Es un Latvijas vēsture (23% no kopējā mācību stundu skaita)

- 3.1. Latvijas vēstures periodizācija
- 3.2. Latvijas teritorija un tās kultūrvēsturiskie novadi
- 3.3. Latvijas valsts simboli
- 3.4. Latvijas valsts svētki un atceres dienas

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir priekšstats, ka Latvijas vēsture ir iedalāma vēstures periodos.</p> <p>3.2. Zina Latvijas valsts simbolus.</p> <p>3.3. Zina Latvijas kultūrvēsturiskos novadus.</p> <p>3.4. Zina nozīmīgāko Latvijas valsts svētku un atceres dienu datumus un nosaukumus.</p> <p>3.5. Ir iepazinies ar nozīmīgāko Latvijas valsts svētku un atceres dienu vēsturisko nozīmi.</p> <p>3.6. Pazīst vēstures jēdzienus: pirms Kristus dzimšanas, pēc Kristus dzimšanas, pirms mūsu ēras, mūsu ēra, gadu tūkstošs.</p> <p>3.7. Ir iepazinies ar jēdzienu "vēstures periods".</p>	<p>3.8. Ar pedagoga palīdzību laika līnijā rāda laiku pirms Kristus dzimšanas (pirms mūsu ēras) un pēc Kristus dzimšanas (mūsu ēra), Latvijas vēstures periodus.</p> <p>3.9. Rāda kartē Latvijas kultūrvēsturiskos novadus.</p> <p>3.10. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem tekstā par Latvijas svētku un atceres dienām.</p> <p>3.11. Ir priekšstats, ka informāciju par Latvijas vēsturi var atrast internetā.</p>	<p>3.12. Ir priekšstats, ka Latvijas valsts svētku un atceres dienas ir nozīmīgas.</p> <p>3.13. Ar cieņu uzklausa vecākās paaudzes dzīvesstāstus.</p> <p>3.14. Ar cieņu izturas pret Latvijas valsts simboliem.</p> <p>3.15. Ar pedagoga palīdzību pauž savu attieksmi pret vēstures notikumiem.</p>

4. temats. Aizvēstures periods Latvijas teritorijā (42% no kopējā mācību stundu skaita)

- 4.1. Daba, augu un dzīvnieku pasaule un to izmaiņas
- 4.2. Latvijas teritorijas iedzīvotāji, viņu ikdienas dzīve
- 4.3. Senlatviešu kultūra un reliģiskie priekšstati
- 4.4. Baltu un lībiešu zemes 9.–13. gadsimtā
- 4.5. Kristīgās ticības izplatīšanas sākumi Latvijas teritorijā

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>4.1. Ir priekšstats, ka dabas apstākļi nosaka cilvēku dzīvesveidu.</p> <p>4.2. Ir priekšstats par dažādiem laikmetiem aizvēstures periodā.</p> <p>4.3. Ir priekšstats par nodarbošanās veidiem un ikdienas dzīvi.</p> <p>4.4. Ir priekšstats par kultūru un reliģiskajiem priekšstatiem.</p> <p>4.5. Pazīst vēstures jēdzienus: arheoloģija, saime, ģints, cilts, pilskalns, pils–sēta, reliģija, baznīca, garīdzniecība.</p> <p>4.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: apmetne, līdumu zemkopība, laikmets, kristietība, kristieši.</p>	<p>4.7. Pēc attēliem stāsta par senāko iedzīvotāju apmetnēm, darbarīkiem, ieročiem un rotām.</p> <p>4.8. Saskata atšķirības mūsdienu un senās Latvijas teritorijas iedzīvotāju materiālās kultūras paraugos.</p> <p>4.9. Ir pieredze raksturot Latvijas teritorijā ienākušās somugru un baltu ciltis.</p> <p>4.10. Rāda kartē zemgaļu, sēļu, kuršu, latgaļu un līvu (lībiešu) apdzīvotās teritorijas.</p> <p>4.11. Ar pedagoga palīdzību raksturo zemgaļu, sēļu, kuršu, latgaļu un līvu (lībiešu) zemes.</p> <p>4.12. Ar pedagoga palīdzību raksturo kristīgās ticības izplatīšanas sākumu.</p> <p>4.13. Ar pedagoga palīdzību salīdzina aizvēstures periodu Latvijas teritorijā ar aizvēstures periodu citur pasaulē.</p> <p>4.14. Izmanto folkloru iedzīvotāju dzīvesveida, nodarbošanās, reliģisko priekšstatu raksturošanā.</p> <p>4.15. Atrod atbildes mācību literatūrā uz dotajiem jautājumiem par pirmo iedzīvotāju dzīvesveidu un nodarbošanos.</p> <p>4.16. Izmanto skolas bibliotēku vēsturiskās informācijas iegūšanai.</p>	<p>4.17. Ar pedagoga palīdzību saskata, ka pagātnē cilvēki dzīvoja atšķirīgāk nekā mūsdienās.</p> <p>4.18. Ir pieredze raksturot atšķirības aizvēstures un mūsdienu cilvēka dzīvesveidā.</p> <p>4.19. Ir pieredze vērtēt aizvēstures kultūras mantojuma nozīmi.</p> <p>4.20. Ar cieņu izturas pret aizvēstures perioda kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem.</p>

7. klase

1. temats. Krusta kari Latvijas teritorijā (17% no kopējā mācību stundu skaita)

- 1.1. Krusta karu cēloņi
- 1.2. Bīskaps Alberts un Rīgas dibināšana
- 1.3. Krusta karu norise
- 1.4. Pārmaiņas pēc krusta kariem

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Ir priekšstats par krusta karu cēloņiem. 1.2. Zina Rīgas dibināšanas gadu. 1.3. Ir iepazinies ar krusta karu norisi. 1.4. Ir priekšstats par krusta karu sekām. 1.5. Pazīst vēstures jēdzienus: krustneši, bruņinieku ordenis, hronika, kapituls, mestrs, konvents. 1.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: krusta kari, bruņinieks.	<ol style="list-style-type: none"> 1.7. Ar pedagoga palīdzību atrod informāciju par ievērojamākajām krusta karu kaujām. 1.8. Izmanto vēstures avotos iegūto informāciju, raksturojot krusta karu notikumus. 1.9. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē ar krusta kariem saistītas vietas.	<ol style="list-style-type: none"> 1.10. Ar pedagoga palīdzību vērtē krusta karu ienestās pārmaiņas Latvijas teritorijā.

2. temats. Livonija (37% no kopējā mācību stundu skaita)

- 2.1. Livonijas teritoriālais iedalījums un tās pārvalde
- 2.2. Muižnieki un zemnieki
- 2.3. Livonijas pilsētas, Rīga
- 2.4. Latviešu tautas kultūra
- 2.5. Reformācija
- 2.6. Livonijas karš

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir priekšstats par Livonijas teritorijas iedalījumu un tās pārvaldi.</p> <p>2.2. Zina vismaz vienu Livonijas ievērojamu vēstures personu un viņas veikumu.</p> <p>2.3. Ir iepazinies ar Rīgas vēsturi Livonijas laikā.</p> <p>2.4. Ir priekšstats par dzimtbūšanas izveidošanos.</p> <p>2.5. Ir priekšstats, ka Livonijas laikā sāka veidoties latviešu tauta.</p> <p>2.6. Ir iepazinies ar reformācijas gaitu.</p> <p>2.7. Ir iepazinies ar Livonijas kara cēloņiem un sekām.</p> <p>2.8. Pazīst vēstures jēdzienus: Hanza, cunfte, ģilde, rāte, muiža, muižnieks, vasalis, dzimtbūšana, dzimtzemnieks, klaušas, reformācija, kārta, ķoniņi, naturālā saimniecība, protestantisms, senjors.</p> <p>2.9. Ir iepazinies ar jēdzieniem: vaka, lēnis.</p>	<p>2.10. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē Livonijas valstis un pilsētas.</p> <p>2.11. Atrod mācību literatūrā atbildes uz dotajiem jautājumiem par cunftu un ģilžu darbību.</p> <p>2.12. Izmantojot dažādus informācijas avotus, stāsta par iedzīvotāju dzīvi Rīgā.</p> <p>2.13. Izmantojot dažādus informācijas avotus, stāsta par Livonijas kultūru.</p> <p>2.14. Raksturo latviešu zemnieku dzīvi dzimtbūšanas laikā.</p> <p>2.15. Ar pedagoga palīdzību saskata kopīgo un atšķirīgo Livonijas laika un mūsdienu pilsētnieku ikdienas dzīvē.</p>	<p>2.16. Ar pedagoga palīdzību vērtē dzimtbūšanu.</p> <p>2.17. Ciena Livonijas kultūrvēsturisko mantojumu, pamatojoties uz priekšstatu par tā vērtību.</p>

3. temats. Latvijas teritorija Polijas–Lietuvas valsts sastāvā (28% no kopējā mācību stundu skaita)

3.1. Pārdaugavas hercogiste

3.2. Kurzemes–Zemgales hercogiste

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētišanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir iepazinies ar Pārdaugavas hercogistes un Kurzemes–Zemgales hercogistes pārvaldi.</p> <p>3.2. Ir priekšstats par zemnieku dzīvi Pārdaugavas hercogistē un Kurzemes – Zemgales hercogistē.</p> <p>3.3. Zina vismaz vienu Kurzemes – Zemgales hercogu.</p> <p>3.4. Ir priekšstats par vismaz viena Kurzemes–Zemgales hercoga veikumu.</p> <p>3.5. Pazīst vēstures jēdzienus: manufaktūra, merkantilisms, preču–naudas attiecības.</p> <p>3.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: hercogiste, eksports, imports, kolonija, arhitektūra.</p>	<p>3.7. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē Latvijas teritorijas iedalījumu pēc Livonijas kara.</p> <p>3.8. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē Kurzemes–Zemgales hercoga kolonijas.</p> <p>3.9. Izmantojot mācību literatūru un citus informācijas avotus, raksturo Kurzemes–Zemgales hercogistes saimniecību.</p> <p>3.10. Ar pedagoga palīdzību saskata kopīgo un atšķirīgo Pārdaugavas hercogistē un Kurzemes–Zemgales hercogistē.</p> <p>3.11. Izmantojot informācijas avotus, ir pieredze salīdzināt vēstures procesus Latvijas teritorijā ar vēstures procesiem Eiropā un Latvijā.</p> <p>3.12. Ir pieredze apkopot informāciju par doto tematu.</p> <p>3.13. Ir pieredze izdarīt secinājumus par doto jautājumu, izmantojot paša apkopoto informāciju.</p> <p>3.14. Ar pedagoga palīdzību raksturo Kurzemes–Zemgales hercogisti hercoga Jēkaba laikā.</p>	<p>3.15. Pauž viedokli, vai atsevišķs cilvēks var ietekmēt vēstures gaitu.</p> <p>3.16. Ir pieredze pamatot viedokli.</p> <p>3.17. Ir priekšstats par dažādu vēstures periodu un laikmetu kultūrvēsturisko pieminekļu nozīmi un to aizsardzības nepieciešamību.</p>

4. temats. Latvijas teritorija Zviedrijas Karalistes sastāvā (18% no kopējā mācību stundu skaita)

- 4.1. Zviedrijas karš ar Poliju–Lietuvu
- 4.2. Vidzeme – Zviedrijas Karalistes province
- 4.3. Ziemeļu karš
- 4.4. Latvijas novadu pievienošana Krievijai

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>4.1. Ir iepazinies ar Vidzemes pārvaldi Zviedrijas Karalistes sastāvā.</p> <p>4.2. Ir priekšstats par latviešu zemnieku dzīvi Vidzemē pēc zviedru–poļu kara un Ziemeļu kara.</p> <p>4.3. Ir priekšstats par Ziemeļu kara cēloņiem un sekām.</p> <p>4.4. Zina vismaz vienu aplūkojamā perioda ievērojamu vēstures personu un tās veikumu.</p> <p>4.5. Pazīst vēstures jēdzienus: muižu redukcija.</p> <p>4.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: mēris, Bībele.</p>	<p>4.7. Mācību literatūrā iegūst informāciju par zemnieku dzīvi Vidzemē Zviedrijas pārvaldes laikā.</p> <p>4.8. Saskata pārmaiņas Vidzemes zemnieku dzīvē pēc Zviedrijas–Polijas kara.</p> <p>4.9. Rāda kartē Latvijas teritorijas teritoriālo iedalījumu pēc Zviedrijas–Polijas kara un Ziemeļu kara.</p> <p>4.10. Ar pedagoga palīdzību analizē vēsturiskas personas darbību Latvijas vēsturē.</p> <p>4.11. Stāsta par aplūkojamā perioda vēstures notikumiem.</p>	<p>4.12. Ir priekšstats, ka vēstures notikumi ietekmē cilvēku dzīvi.</p> <p>4.13. Ar pedagoga palīdzību vērtē karu ietekmi uz cilvēku dzīvi.</p> <p>4.14. Pauž savu attieksmi pret karu.</p> <p>4.15. Ir priekšstats, ka cilvēka dzīvība ir vērtība.</p>

8. klase

1. temats. Latvijas teritorija cariskās Krievijas sastāvā (20% no kopējā mācību stundu skaita)

1.1. Vidzeme 18. gadsimtā

1.2. Dzimtbūšanas atcelšana Kurzemē, Vidzemē un Latgalē

1.3. Zemniecība Latvijas teritorijā 19. gadsimtā pēc dzimtbūšanas atcelšanas

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.1. Ir iepazinies ar zemnieku dzīvi 18. gadsimtā Vidzemē.</p> <p>1.2. Ir priekšstats par brāļu draudžu darbību Vidzemē.</p> <p>1.3. Zina vismaz vienu 18. un 19. gadsimta vēsturisku personu.</p> <p>1.4. Ir iepazinies ar Francijas–Krievijas karadarbību Latvijas teritorijā.</p> <p>1.5. Ir priekšstats par dzimtbūšanas atcelšanu Kurzemē, Vidzemē un Latgalē.</p> <p>1.6. Ir priekšstats par pārmaiņām zemnieku dzīvē 19. gadsimta sākumā.</p> <p>1.7. Pazīst vēstures jēdzienus: absolūtisms, brāļu draudzes, apgaismība.</p> <p>1.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: guberņa, ģenerālgubernators, nodoklis.</p>	<p>1.9. Ir pieredze raksturot apgaismības domātāju nozīmi latviešu tautas kultūrvēsturiskajā attīstībā.</p> <p>1.10. Ir pieredze skaidrot zemnieku nemieru cēloņus.</p> <p>1.11. Ar pedagoga palīdzību vērtē brāļu draudžu darbību latviešu.</p> <p>1.12. Ar pedagoga palīdzību mācību literatūrā atrod dzimtbūšanas atcelšanas cēloņus un sekas.</p> <p>1.13. Ar pedagoga palīdzību salīdzina zemnieku dzīvi pirms dzimtbūšanas atcelšanas un pēc tās.</p> <p>1.14. Raksturo 18. un 19. gadsimta ikdienas dzīvi, izmantojot attēlu avotus.</p>	<p>1.15. Ir pieredze vērtēt vēsturisku personu darbību.</p> <p>1.16. Ir pieredze pamatot vēstures notikumu nozīmīgumu.</p>

2. temats. Latviešu tautas atmoda (14% no kopējā mācību stundu skaita)

2.1. Nacionālā atmoda, jaunlatvieši.

2.2. Latviešu tautas nacionālās kultūras un izglītības attīstība 19. gadsimta otrajā pusē

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir priekšstats par izglītības un kultūras attīstību 19. gadsimta sākumā.</p> <p>2.2. Ir priekšstats par latviešu nacionālās kultūras attīstību 19. gadsimta otrajā pusē.</p> <p>2.3. Ir iepazinies ar jaunlatviešu darbību.</p> <p>2.4. Zina ievērojamākos jaunlatviešus.</p> <p>2.5. Zina ievērojamāko jaunlatviešu veikumu.</p> <p>2.6. Pazīst vēstures jēdzienus: jaunlatvieši, tauta.</p> <p>2.7. Ir iepazinies ar jēdzienu "tautskolotājs".</p>	<p>2.8. Ar pedagoga palīdzību skaidro nacionālās atmodas kustības saistību ar procesiem Eiropā un pasaulē.</p> <p>2.9. Ir priekšstats par nacionālās atmodas kustības cēloņiem un sekām.</p> <p>2.10. Ar pedagoga palīdzību apkopo informāciju par jaunlatviešiem un viņu darbību, izmantojot dažādus informācijas avotus.</p> <p>2.11. Ir pieredze atrast informāciju par jaunlatviešiem internetā.</p> <p>2.12. Izmanto muzeju informācijas iegūšanai par nacionālās atmodas laika ievērojamākajām vēstures personām.</p> <p>2.13. Ir pieredze skaidrot nacionālās atmodas kustības nozīmi.</p>	<p>2.14. Ir pieredze pamatot nacionālās atmodas kustības nozīmi Latvijas vēsturē.</p> <p>2.15. Ciena kultūras mantojumu, izprotot tā vērtību.</p> <p>2.16. Ir priekšstats par nacionālās atmodas kustības tālejošām sekām un ietekmi uz mūsdienām.</p>

3. temats. Sabiedrības attīstība Latvijā 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā (23% no kopējā mācību stundu skaita)

- 3.1. Industriālā revolūcija
- 3.2. Sociālās attiecības laukos 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā
- 3.3. Jaunā strāva
- 3.4. 1905.–1907. gada revolūcija

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir priekšstats par industriālās revolūcijas norisi.</p> <p>3.2. Ir priekšstats par pilsētu attīstību.</p> <p>3.3. Ir priekšstats par sociālajām norisēm laukos.</p> <p>3.4. Zina vismaz vienu jaunstrāvnieku.</p> <p>3.5. Ir iepazinies ar 1905.–1907. gada revolūcijas norisi.</p> <p>3.6. Pazīst vēstures jēdzienus: monarhija, buržuāzija, rusifikācija, kapitālisms, imperiālisms, jaunstrāvnieki, revolūcija, padomes, mežabrāļi, algotie strādnieki, baznīcu demonstrācija.</p> <p>3.7. Ir iepazinies ar jēdzieniem: dumpis, streiks, mītiņš, demonstrācija.</p>	<p>3.8. Stāsta par jaunās strāvas darbību.</p> <p>3.9. Ir pieredze skaidrot ekonomisko procesu ietekmi uz zemnieku dzīvi.</p> <p>3.10. Izmanto dažādos informācijas avotos iegūto informāciju pētījuma veikšanai.</p> <p>3.11. Ir priekšstats par 1905.–1907. gada revolūcijas cēloņiem un sekām.</p> <p>3.12. Ir priekšstats par cēloņu un seku savstarpējo saistību.</p>	<p>3.13. Ir priekšstats, ka pastāv viedokļu, ideju un apstākļu daudzveidība.</p> <p>3.14. Ir pieredze vērtēt 1905.–1907. gada revolūcijas notikumus.</p> <p>3.15. Ar pedagoga palīdzību vērtē jaunstrāvnieku kustības nozīmi.</p> <p>3.16. Ir pieredze paust attieksmi pret 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma notikumiem.</p> <p>3.17. Ir priekšstats, kā cilvēks ar savu darbību var ietekmēt vēstures norises.</p> <p>3.18. Ar cieņu un saudzību izturas pret 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem.</p>

4. temats. Pirmais pasaules karš (26% no kopējā mācību stundu skaita)

4.1. Pirmā pasaules kara sākums Latvijas teritorijā

4.2. Latviešu strēlnieki Pirmajā pasaules karā

4.3. Pārmaiņas Latvijas teritorijā pēc 1917. gada februāra revolūcijas Krievijā

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>4.1. Ir iepazinies par Pirmā pasaules kara norisi Latvijas teritorijā.</p> <p>4.2. Zina nozīmīgākās latviešu strēlnieku kaujas.</p> <p>4.3. Zina vismaz vienu Pirmā pasaules kara laika vēsturisku personu.</p> <p>4.4. Zina vismaz vienas Pirmā pasaules kara laika vēsturiskas personas veikumu.</p> <p>4.5. Pazīst vēstures jēdzienus: okupācija, latviešu strēlnieki.</p> <p>4.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: bataljons, pulks, baltgvardi, padomju vara.</p>	<p>4.7. Ir priekšstats par Pirmā pasaules kara norišu Latvijas teritorijā saistību ar norisēm Eiropā.</p> <p>4.8. Izmanto dažādus informācijas avotus Pirmā pasaules kara laika perioda notikumu skaidrošanai.</p> <p>4.9. Rāda kartē latviešu strēlnieku bataljonu kauju vietas.</p> <p>4.10. Stāsta par latviešu strēlnieku kaujām, izmantojot mācību literatūru un vēstures avotus.</p> <p>4.11. Ir priekšstats par latviešu strēlniekiem kā Latvijas vēstures vērtību.</p>	<p>4.12. Izprot kara postu, tā sekas un ietekmi uz cilvēku dzīvi.</p> <p>4.13. Ir pieredze vērtēt latviešu strēlnieku darbības nozīmi turpmākajos Latvijas vēstures notikumos.</p> <p>4.14. Ir priekšstats par cilvēka dzīvību kā augstāko vērtību.</p>

5. temats. Latvijas valsts izveide un Brīvības cīņas (17% no kopējā mācību stundu skaita)

5.1. Latvijas teritorija pēc 1917. gada oktobra apvērsuma Krievijā

5.2. Latvijas Republikas dibināšana

5.3. Pagaidu valdības, Latvijas Padomju valdības un Andrieva Niedras valdības darbība

5.4. Brīvības cīņu gaita

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>5.1. Ir priekšstats par 1917. gada oktobra apvērsuma Krievijā ietekmi uz notikumiem Latvijas teritorijā.</p> <p>5.2. Ir iepazinies ar Latvijas Republikas dibināšanas gaitu.</p> <p>5.3. Zina, kad dibināta Latvijas Republika.</p> <p>5.4. Ir priekšstats par Latvijas pagaidu valdības darbību.</p> <p>5.5. Ir iepazinies ar Brīvības cīņu norisi.</p> <p>5.6. Ir priekšstats par miera līguma ar Padomju Krieviju nozīmi.</p> <p>5.7. Atpazīst Latvijas valsts dibināšanas laika un Brīvības cīņu ievērojamākās vēsturiskās personas.</p> <p>5.8. Zina Latvijas valsts dibināšanas laika un Brīvības cīņu ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.</p> <p>5.9. Pazīst vēstures jēdzienus: republika, Tautas padome, Brīvības cīņas, Satversmes sapulce, patriotisms, tautība, valsts.</p> <p>5.10. Ir iepazinies ar jēdzienu "pilsoņu karš".</p>	<p>5.11. Ir priekšstats par Latvijas Republikas dibināšanas vēsturisko nozīmi.</p> <p>5.12. Ar pedagoga palīdzību pamato cīņas par Rīgu 1919. gada 11. novembrī nozīmi Latvijas vēsturē.</p> <p>5.13. Izmanto muzeju informācijas iegūšanai par aplūkojamā laika notikumiem.</p> <p>5.14. Ir pieredze pētīt vēstures avotus par Brīvības cīņām.</p>	<p>5.15. Ir pieredze analizēt Latvijas valsts dibināšanas laika un Brīvības cīņu ievērojamāko personu sasniegumus un neveiksmes, izmantojot daudzveidīgus informācijas avotus.</p> <p>5.16. Ar pedagoga palīdzību vērtē aplūkojamā perioda notikumus.</p> <p>5.17. Ir pieredze paust attieksmi pret aplūkojamā perioda notikumiem.</p> <p>5.18. Ir priekšstats par apskatāmā laika notikumiem kā Latvijas tautas kultūras pamatiem.</p> <p>5.19. Ir priekšstats par Brīvības cīņām veltīto pieminekļu saglabāšanas un aizsardzības nepieciešamību.</p>

9. klase

1. temats. Latvijas Republikas demokrātiskais posms (24% no kopējā mācību stundu skaita)

- 1.1. Satversmes sapulce un tās darbība
- 1.2. Lauksaimniecības attīstība 20.–30. gados
- 1.3. Rūpniecības attīstība 20.–30. gados
- 1.4. Latvijas Republikas ārpolitika
- 1.5. Kultūra un izglītība 20.–30. gados

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.1. Ir iepazinies ar Latvijas valsts pārvaldi.</p> <p>1.2. Ir priekšstats par agrārās reformas būtību.</p> <p>1.3. Ir priekšstats par Latvijas Republikas rūpniecības attīstību.</p> <p>1.4. Ir priekšstats par Latvijas Republikas ārpolitiku.</p> <p>1.5. Ir priekšstats par Latvijas tautu nozīmīgākajām kultūras vērtībām un tradīcijām.</p> <p>1.6. Ir priekšstats par kultūras un izglītības attīstību.</p> <p>1.7. Atpazīst trīs demokrātiski ievēlētos Latvijas Republikas prezidentus un vēl vismaz vienu ievērojamu aplūkojamā laika perioda vēstures personību.</p> <p>1.8. Ir priekšstats par aplūkojamā laika perioda vēsturisko personību veikumu.</p> <p>1.9. Pazīst vēstures jēdzienus: demokrātija, parlaments, Saeima, reformas.</p> <p>1.10. Ir iepazinies ar jēdzieniem: prezidents, Satversme, konstitūcija, lats.</p>	<p>1.11. Ar pedagoga palīdzību stāsta par Satversmes sapulces darbību.</p> <p>1.12. Ir pieredze iegūt informāciju par Latvijas Republikas demokrātisko posmu vēstures avotos.</p> <p>1.13. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem dažādos informācijas avotos.</p> <p>1.14. Ar pedagoga palīdzību salīdzina Latvijas Republikas likumdošanas un izpildvaras sistēmu 20. gadsimta 20.–30. gados un mūsdienu Latvijas Republikas likumdošanas un izpildvaras sistēmu.</p> <p>1.15. Ar pedagoga palīdzību skaidro demokrātiskā posma sasniegumu un neveiksmju cēloņus.</p> <p>1.16. Ar pedagoga palīdzību saskata, ka aplūkojamajā laika posmā cilvēki dzīvoja atšķirīgāk nekā mūsdienās.</p> <p>1.17. Raksturo iedzīvotāju nacionālo sastāvu.</p>	<p>1.18. Vērtē vēstures notikumus Latvijas Republikas demokrātiskajā posmā.</p> <p>1.19. Pauž attieksmi pret vēsturisko personu darbības sasniegumiem vai neveiksmēm.</p>

2. temats. Latvijas autoritārā režīma posmā (10% no kopējā mācību stundu skaita)

2.1. 1934. gada 15. maija valsts apvērsums

2.2. Latvijas valsts saimniecība, iekšpolitika un ārpolitika autoritārā režīma periodā

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir priekšstats par 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma cēloņiem, galvenajiem notikumiem un sekām.</p> <p>2.2. Ir priekšstats par Latvijas valsts saimniecību aplūkojamajā laika periodā.</p> <p>2.3. Ir priekšstats par iekšpolitiku un ārpolitiku aplūkojamajā laika periodā.</p> <p>2.4. Atpazīst autoritārā režīma vēsturiskās personas.</p> <p>2.5. Ir priekšstats par autoritārā režīma vēsturisko personu veikumu.</p> <p>2.6. Pazīst vēstures jēdzienus: apvērsums, autoritārisms, diktatūra.</p> <p>2.7. Ir iepazinies ar jēdzieniem: aizsargs, mazpulki, skauti, gaidas.</p>	<p>2.8. Ar pedagoga palīdzību skaidro mazākumtautību tiesības Latvijā autoritārā režīma posmā.</p> <p>2.9. Ar pedagoga palīdzību salīdzina vēstures notikumus Latvijā ar notikumiem Eiropā.</p> <p>2.10. Ir pieredze atrast informāciju par Kārli Ulmani, viņa politiku un darbību.</p> <p>2.11. Izmanto internetu vizuālās informācijas iegūšanai.</p> <p>2.12. Ir pieredze salīdzināt demokrātiskā un autoritārā režīma posmus Latvijas vēsturē pēc dotajiem kritērijiem.</p> <p>2.13. Ir pieredze secināt, izmantojot dažādu informācijas avotu sniegto informāciju.</p>	<p>2.14. Ar pedagoga palīdzību vērtē autoritārā režīma notikumu nozīmi Latvijas vēsturē.</p> <p>2.15. Ir priekšstats par atsevišķu cilvēku ietekmi uz vēstures gaitu.</p> <p>2.16. Ar cieņu un saudzību izturas pret vēstures pieminētajiem un kultūras liecībām.</p> <p>2.17. Ir priekšstats par Baltijas valstu kopējām iezīmēm aplūkojamajā laika periodā.</p>

3. temats. Padomju okupācija un tās sekas (11% no kopējā mācību stundu skaita)

3.1. Molotova–Ribentropa pakts un padomju okupācijas norise

3.2. Padomju okupācijas režīms

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir priekšstats par Molotova – Ribentropa paktu.</p> <p>3.2. Ir priekšstats par padomju okupācijas norisi.</p> <p>3.3. Ir priekšstats par PSRS īstenotajiem represīvajiem pasākumiem Latvijas teritorijā.</p> <p>3.4. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas apskatāmajā laika periodā.</p> <p>3.5. Ir priekšstats par ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.</p> <p>3.6. Pazīst vēstures jēdzienus: sociālisms, deportācija, totalitārisms, aneksija, inkorporācija.</p> <p>3.7. Ir iepazinies ar jēdzienu "represijas".</p>	<p>3.8. Ir pieredze atrast informāciju dažādos informācijas avotos par padomju okupācijas radītām pārmaiņām dažādās dzīves jomās.</p> <p>3.9. Izmanto muzeju padomju okupācijas raksturošanai.</p> <p>3.10. Ir priekšstats par padomju represiju sekām mūsdienās.</p>	<p>3.11. Vērtē pārmaiņas cilvēku dzīvē apskatāmajā laika posmā.</p> <p>3.12. Ar pedagoga palīdzību vērtē padomju okupācijas sekas Latvijā.</p> <p>3.13. Ir pieredze paust attieksmi pret padomju okupācijas sekām Latvijā.</p> <p>3.14. Ir priekšstats par Baltijas valstu kopīgo vēsturi, īstenojoties padomju okupācijai.</p> <p>3.15. Ar cieņu uzklausa vecākās paaudzes dzīvesstāstus par padomju represijām un to radītajām sekām.</p>

4. temats. Otrais pasaules karš. Nacistiskais okupācijas režīms (10% no kopējā mācību stundu skaita)

- 4.1. Karadarbības sākums Latvijas teritorijā
- 4.2. Nacistiskais okupācijas režīms
- 4.3. Karadarbība Latvijas teritorijā Otrā pasaules kara beigās
- 4.4. Bēgļu gaitas un trimda, latviešu emigrācija

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>4.1. Ir iepazinies ar karadarbību Otrā pasaules kara laikā Latvijas teritorijā.</p> <p>4.2. Zina Otrā pasaules kara notikumu saistību Eiropā, pasaulē un Latvijā.</p> <p>4.3. Ir priekšstats par holokausta notikumiem Latvijas teritorijā.</p> <p>4.4. Ir priekšstats par Latvijas iedzīvotāju darbību Otrajā pasaules karā.</p> <p>4.5. Ir priekšstats par bēgļu gaitām, emigrāciju un trimdu.</p> <p>4.6. Atpazīst vismaz vienu vēsturisku personu aplūkojamajā laika periodā.</p> <p>4.7. Ir priekšstats par vismaz vienas vēsturiskas personas veikumu aplūkojamajā laika periodā.</p> <p>4.8. Pazīst vēstures jēdzienus: bēgļi, partizāni, antisemitisms, kurelieši, trimda.</p> <p>4.9. Ir iepazinies ar jēdzieniem: holokausts, leģions, koncentrācijas nometnes, emigrācija.</p>	<p>4.10. Ar pedagoga palīdzību salīdzina padomju un nacistiskās okupācijas režīmus Latvijā.</p> <p>4.11. Ir pieredze izmantot dažādus informācijas avotus Otrā pasaules kara notikumu skaidrošanā.</p> <p>4.12. Ar pedagoga palīdzību skaidro Otrā pasaules kara sekas Latvijā.</p> <p>4.13. Ir pieredze izmantot karti Otrā pasaules kara notikumu raksturošanai.</p> <p>4.14. Kartē rāda valstis, kurās izveidojās latviešu trimdas centri.</p>	<p>4.15. Vērtē pretošanās nozīmi okupācijas varai.</p> <p>4.16. Ar pedagoga palīdzību vērtē nacistiskās okupācijas režīmu.</p> <p>4.17. Ir priekšstats par Otrā pasaules kara ietekmi uz cilvēku likteņiem.</p> <p>4.18. Stāsta par Otrā pasaules kara piemiņas vietām tuvākajā apkārtnē.</p> <p>4.19. Ar cieņu izturas pret vecākās paaudzes cilvēku dzīvesstāstiem.</p> <p>4.20. Ar cieņu un saudzību izturas pret Otrā pasaules kara kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem.</p> <p>4.21. Ir priekšstats, ka vēsturē ir bijuši notikumi, kuros cilvēka dzīvība nav bijusi augstākā vērtība.</p>

5. temats. Otrā padomju okupācija un padomju totalitārisma posms (20% no kopējā mācību stundu skaita)

5.1. Padomju okupācijas režīms un tā īstenotā politika Latvijas teritorijā

5.2. Saimniecība un sociālā dzīve LPSR

5.3. Izglītība un kultūra LPSR

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>5.1. Ir iepazinies ar padomju okupācijas režīma īstenoto politiku LPSR.</p> <p>5.2. Ir priekšstats par nacionālkomunistu darbību.</p> <p>5.3. Ir priekšstats par dažādām pretošanās formām okupācijas režīmam.</p> <p>5.4. Ir iepazinies ar saimniecību un sociālo dzīvi LPSR.</p> <p>5.5. Ir priekšstats par padomju režīma represīvo raksturu un tā izpausmes veidiem.</p> <p>5.6. Ir priekšstats par izglītību un kultūru LPSR.</p> <p>5.7. Atpazīst aplūkojamā laika perioda vēsturiskās personas.</p> <p>5.8. Ir priekšstats par aplūkojamā laika perioda vēsturisko personu veikumu.</p> <p>5.9. Ir priekšstats par Latvijas notikumu saistību ar Eiropas un pasaules vēstures notikumiem.</p> <p>5.10. Pazīst vēstures jēdzienus: aukstais karš, disidenti, koloniālisms, nacionālkomunisti.</p> <p>5.11. Ir iepazinies ar jēdzieniem: komunisti, kolhozs, kolektivizācija, čeka, milicija, oktobrēni, pionieri, komjaunieši, piecgades.</p>	<p>5.12. Ar pedagoga palīdzību skaidro padomju okupācijas režīma ienestās pārmaiņas visās dzīves jomās.</p> <p>5.13. Ir pieredze dažādos informācijas avotos atrast informāciju par sociālo dzīvi, izglītību un kultūru LPSR.</p> <p>5.14. Izmantojot daudzveidīgu vēstures avotos iegūto informāciju, veido aplūkojamā laika perioda politiskās, saimniecības, sociālās un kultūras dzīves aprakstu.</p> <p>5.15. Stāsta par cilvēku ikdienas dzīves īpatnībām padomju okupācijas periodā.</p> <p>5.16. Ar pedagoga palīdzību raksturo padomju totalitārā režīma nacionālo politiku.</p>	<p>5.17. Ir pieredze vērtēt padomju okupācijas sekas Latvijas tautas dzīvē.</p> <p>5.18. Pauž attieksmi pret aplūkojamā perioda notikumiem.</p> <p>5.19. Ar pedagoga palīdzību vērtē vēsturisku personu sasniegumu un neveiksmju cēloņus otrās padomju okupācijas laikā.</p> <p>5.20. Ciena vecākās paaudzes cilvēku dzīvesstāstus.</p> <p>5.21. Ar cieņu un saudzību izturas pret aplūkojamā laika perioda kultūrvēsturisko mantojumu.</p>

6. temats. Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošana (11% no kopējā mācību stundu skaita)

6.1. Latviešu tautas atmoda

6.2. Latvijas Republikas neatkarības atjaunošana

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētišanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>6.1. Ir priekšstats par nacionālās atmodas cēloņiem.</p> <p>6.2. Ir priekšstats par Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas galvenajiem notikumiem.</p> <p>6.3. Atpazīst ievērojamākās Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas vēsturiskās personas.</p> <p>6.4. Ir priekšstats par ievērojamāko Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas vēsturisko personu veikumu.</p> <p>6.5. Ir priekšstats par Baltijas valstu notikumu saistību.</p> <p>6.6. Pazīst vēstures jēdzienus: Tautas fronte, Interfronte.</p> <p>6.7. Ir iepazinies ar jēdzieniem: inteliģence, deklarācija.</p>	<p>6.8. Ir priekšstats par Latvijas Tautas frontes un citu organizāciju veidošanās cēloņiem un to darbības nozīmi valstiskās neatkarības atgūšanas procesā.</p> <p>6.9. Ir priekšstats par neatkarības deklarācijas nozīmi Latvijas tautas vēsturē.</p> <p>6.10. Ir pieredze pētīt apskatāmā laika perioda notikumus Latvijas vēsturē, izmantojot dažādus informācijas avotus.</p> <p>6.11. Ir priekšstats par vēstures notikumu cēloņu un seku mījsakarību.</p>	<p>6.12. Vērtē cilvēku rīcību vēsturisku notikumu laikā.</p> <p>6.13. Ir pieredze pamatot aplūkojamā laika perioda notikumu nozīmi Latvijas vēsturē.</p> <p>6.14. Apzinās Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas nozīmi savā dzīvē.</p> <p>6.15. Uzklusa dažādus viedokļus par aplūkojamā laika posma notikumiem.</p>

7. Latvijas valsts attīstība pēc valstiskās neatkarības atjaunošanas (14% no kopējā mācību stundu skaita)

- 7.1. Latvijas Republikas politiskā attīstība
- 7.2. Latvijas saimnieciskā attīstība
- 7.3. Izglītības un kultūras attīstība Latvijā
- 7.4. Latvijas ārpolitika un dalība starptautiskajās organizācijās
- 7.5. Latvija – Eiropas Savienības dalībvalsts

Zināšanas un izpratne par tuvākās apkārtnes un Latvijas vēsturi	Pagātnes pētišanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>7.1. Ir priekšstats par Latvijas Republikas notikumiem pēc neatkarības atgūšanas.</p> <p>7.2. Ir iepazinies ar Latvijas valsts iekšpolitikas, ārpolitikas, saimnieciskās un kultūras dzīves attīstības tendencēm.</p> <p>7.3. Zina Latvijas Republikas prezidentus pēc valstiskās neatkarības atgūšanas.</p> <p>7.4. Atpazīst ievērojamākās Latvijas valsts politikas, saimniecības un kultūras personas.</p> <p>7.5. Ir priekšstats par ievērojamāko politikas, saimniecības un kultūras personu veikumu.</p> <p>7.6. Ir priekšstats par Latvijas dalību starptautiskajās organizācijās.</p> <p>7.7. Pazīst vēstures jēdzienus: integrācija, nācija.</p> <p>7.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: referendums, Eiropas Savienība, NATO.</p>	<p>7.9. Ar pedagoga palīdzību raksturo notikumu saistību Latvijā, Eiropā un pasaulē.</p> <p>7.10. Ir pieredze izmantot dažādus informācijas avotus mūsdienu procesu skaidrošanai.</p> <p>7.11. Ar pedagoga palīdzību veido priekšstatu par internetu kā ne vienmēr uzticamas informācijas avotu.</p>	<p>7.12. Ir priekšstats Latvijas tautu vērtību.</p> <p>7.13. Apzinās sevi kā vēstures procesa dalībnieku.</p> <p>7.14. Ir priekšstats par savas nacionālās kultūras pamatiem un to nozīmi Latvijas kultūrvidē.</p> <p>7.15. Apzinās neatkarīgas demokrātiskas valsts vērtību un nozīmi cilvēku dzīvē.</p>

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību speciālās izglītības programmās nosaka Ministru kabineta 2006. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 492 "Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība speciālās izglītības programmās". Izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem mācību sasniegumus vērtē, ņemot vērā viņu attīstības līmeni, spējas un veselības problēmas.

Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai īstenotu šādus principus:

- prasību atklātības un skaidrības princips – prasības tiek formulētas atklāti, skaidri un saprotami atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas princips – izglītojamā mācību sasniegumi tiek vērtēti, summējot pozitīvos sasniegumus iegaumēšanas un izpratnes, zināšanu praktiskās lietošanas un radošās darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības princips – izglītojamā zināšanu, prasmju un iemaņu vērtēšana notiek atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim. Vērtējot tiek ņemts vērā Valsts Pedagoģiski medicīniskās komisijas noteiktais izglītojamā attīstības traucējumu veids, viņa spējas un veselības stāvoklis, attieksme pret mācību darbu;
- vērtējuma noteikšanai izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto rakstiskas, mutiskas un kombinētas pārbaudes, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus;
- vērtēšanas regularitātes princips – mācību sasniegumi tiek vērtēti regulāri, lai pārliecinātos par izglītojamā iegūtajām zināšanām, prasmēm, iemaņām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

Ievadvērtēšana (formatīvā vērtēšana) notiek pirms temata vai mācību kursa sākuma. Tā sniedz informāciju par izglītojamo sagatavotības līmeni. Ievadvērtēšana konstatē izglītojamo zināšanas pirms mācību procesa, jaunas tēmas apguves uzsākšanas. Svarīgi, lai ievadvērtēšana motivētu izglītojamos darbam, saskaņotu izglītojamo un pedagoga sadarbības formas, precizētu mācību mērķus un uzdevumus.

Ievadvērtēšanā var izmantot dažādus metodiskos paņēmienus – sarunu, jautājumus un atbildes, darbu ar vēstures literatūru un vēstures avotiem, darbu ar vēstures kartēm, praktisko darbu.

Kārtējā vērtēšana (formatīvā vērtēšana) notiek mācību procesa laikā. Tās uzdevums ir informēt par mācību procesa norisi, konstatēt izglītojamo sasniegumus, lai tos uzlabotu, novērtēt izmantoto metožu atbilstību.

Kārtējā vērtēšanā izmantojami daudzveidīgi metodiskie paņēmieni – jautājumi un atbildes, praktiskie darbi, vingrināšanās, darbs ar uzziņu literatūru, demonstrējumi, uzdevumu risināšana.

Nobeiguma vērtēšana (summatīvā vērtēšana) notiek temata vai tā daļas apguves beigās. Tā atspoguļo, kā apgūti mācību priekšmeta programmas sasniedzamie rezultāti, konstatē izglītojamo zināšanu, prasmju un attieksmju apguves līmeni. Iespējamie metodiskie paņēmieni – pārbaudes darbs, praktiskais darbs.

Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums

Izglītības un zinātnes ministrijas apstiprinātā mācību literatūra mācību priekšmetā "Latvijas vēsture" (publicēta internetā VISC vietnes sadaļā "Mācību literatūra").

Mācību līdzekļi

1. Mācību literatūra

- 1.1. Ieteicamās mācību grāmatas (sk. IZM VISC izdotos ieteicamās mācību literatūras sarakstus).
- 1.2. Uzziņu literatūra: vārdnīcas, enciklopēdijas, antoloģijas, likumu, normatīvo aktu vai citu dokumentu krājumi, standarti, statistiskie pārskati u.tml. izdevumi.
- 1.3. Periodiskie izdevumi.
- 1.4. Interneta resursi.

2. Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas

- 2.1. Uzskates līdzekļi: tabulas, plakāti, mākslas darbu reprodukcijas, attēli, kartes u. tml.
- 2.2. Tehniskie līdzekļi un iekārtas: audiovizuālie mācību līdzekļi, magnētiskā tāfele, interaktīvā tāfele, dators, projektor, televizors, kodoskops, u. tml.

Mācību metodes

Lai apgūtu programmā plānoto mācību saturu un sasniegtu paredzamos rezultātus, ir nepieciešams izmantot izglītojamo spējām, attīstības līmenim un veselības stāvoklim atbilstošas mācību metodes.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Atstāstījums	Izmantojami teksti ar skaidru sižeta līniju. Izglītojamajiem jāuztver tekstā paustā pamatdoma, notikumu secība. Atstāstījumā katrs izglītojamais brīvi lieto savu vārdu krājumu.	Teikas par Rīgas pilsētas izveidošanu.
Darbs ar tekstu	Pedagogs piedāvā tekstus lasīšanai atbilstoši izglītojamo lasīšanas tehnikas apguves un teksta izpratnes līmenim. Izglītojamie iepazīstas ar tekstu un veic doto mācību uzdevumu.	Sniedz mutiskas vai rakstiskas atbildes uz jautājumiem par tekstu. Teksta ilustrēšana.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Demonstrēšana	Pedagogs vai izglītojamais rāda pārējiem izglītojamajiem demonstrējumu un stāsta par to.	Rāda kartē Latvijas novadus, robežas, kaimiņvalstis. Rāda plakātos arheoloģiskos atradumus, stāsta par tiem. Videofilmu un DVD skatīšanās.
Ekskursijas	Papildina mācību stundās apgūto vielu. Palīdz veidot saikni starp teoriju un praksi, vizualizē un emocionalizē vēstures saturu. Izglītojamie jāmotivē un jāsagatavo ekskursijai. Daudzi muzeji piedāvā izglītojamajiem domātas mācību ekskursijas un programmas.	Pedagogs organizē ekskursiju uz Ziemassvētku kauju muzeju.
Grupu darbs	Grupu darba nolūks ir aktivizēt izglītojamos un veicināt pētniecisku mācīšanās veidu. Izglītojamie gūst priekšstatu par darbu komandā, mācās sadarboties un kopīgi uzņemties atbildību.	Grupu darba temats "Krusta kari Latvijas teritorijā".
Jautājumi	Jautājumi tiek uzdoti mutvārdos vai rakstiski.	Atbild uz jautājumiem par Latvijas Republikas prezidentiem: Kurš bija pirmais Latvijas Republikas prezidents? Kurš šobrīd ir Latvijas Republikas prezidents?
Lomu spēle	Tiek piedāvāts reālas situācijas apraksts. Izglītojamais risina šo situāciju, uzņemoties situācijai atbilstošus pienākumus.	Senlatviešu tirgotāju saruna ar ciemiņiem no Eiropas valstīm.
Mācību filmas	Apvieno audiālo un vizuālo informāciju, rada emocionālu attieksmi pret apgūstamo materiālu. Pirms filmas demonstrēšanas pedagogs iepazīstina ar filmas sižetu.	Mākslas filma "Rīgas sargi", apgūstot jautājumus par Brīvības cīņām.
Salīdzināšana	Pedagogs rakstiski vai mutiski piedāvā izglītojamajiem salīdzināt divus vēsturiskus posmus vai konkrētos notikumus dažādos laika posmos.	Izglītojamais analizē un salīdzina pārmaiņas Livonijas iedzīvotāju dzīvē 13. gadsimtā un periodu pirms krusta kariem Latvijas teritorijā.
Vingrināšanās	Vairākkārtīgi izpilda vienveidīgas darbības.	Vēsturisko vietu meklēšana kartē, darbs kontūrkartē.